чим пошуком на підставі досвіду, що є і його відповідним збагаченням. Виникає проблема готовності викладача до використання нововведень у навчальному процесі не тільки в значенні здатності усвідомити нове дидактичне завдання, проаналізувати можливості нових видів навчально-пізнавальної діяльності, але, передусім, у значенні наявності у нього відповідного особистісного досвіду, широти розуміння проблеми інноваційної діяльності і осмислення власної готовності взяти участь у цьому процесі.

Тому гармонійне поєднання результатів власних наукових відкриттів, інноваційного потенціалу генетичних банків даних і системно-когнітивних освітніх технологій, — це надбання нації, а створення міжвузівського науково-методичного інноваційного центру надасть змогу для поширення наявного досвіду та ефективного використання накопиченого інноваційного потенціалу.

Т. М. Ніколаєва, канд. іст. наук, доц.,
кафедра політичної історії

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ

Створення єдиного освітнього простору в рамках ЄС, а також Болонський процес сприяє справжньому «вибуху» інноваційних процесів в освіті України. Формуванню сучасного інформаційного суспільства сприяв результат кількох інформаційних революцій, які відбулись в історії розвитку людської цивілізації і якими ми користуємось і досі. Перша інформаційна революція, пов'язана з появою писемності, зробила можливим передавати історичні знання від покоління до покоління. Друга — була викликана винаходом та поширенням книгодрукування в XV ст. і розширила доступ до інформації широким верствам населення завдяки тиражуванню знань. Третя інформаційна революція (кінець XIX — початок XX ст.) пов'язана з винаходом телеграфу, телефону, радіо, телебачення, що дозволило оперативно, у великих обсягах передавати і накопичувати інформацію на великі відстані і для великої кількості людей. Четверта революція (70-ті роки XX ст.) — зумовлена винаходом мікропроцесорної технології і персонального комп'ютера. «Вінцем» цієї революції є поява всесвітньої мережі Інтернет, що уможливило інформаційний обмін у глобальних масштабах.

Перехід до інформаційного суспільства в Україні є об'єктивною необхідністю, як держави з потужним інтелектуальним потенціалом. Забезпечення переходу України до нового етапу розвитку можливо за умов: модернізації інформаційних технологій; ефективного формування й використання національних інформаційних ресурсів і забезпечення широкого доступу до них; забезпечення громадян суспільно значимою інформацією, розвитку незалежних засобів масової інформації; створення необхідної правової бази побудови інформаційного суспільства.

Отже, сучасна історична освіта повинна враховувати, що перцептивний (сприймальний) апарат людини перебудовується на віртуальність, бо нині величезна потреба у спеціалістах, що вміють швидкого сприймати й обробляти значні обсяги інформації. Використання електронних засобів навчання, а саме електронних дидактичних ресурсів, починає помітно впливати на сучасну освіту і культуру, створює умови для розвитку інноваційних методів навчання.

Саме таке соціальне замовлення, щодо використання інноваційно-інформаційних технологій, стає основою педагогічних концепцій викладання в нашому навчальному закладі.

Звичайно, сьогодні певною мірою проявляється діалектична суперечність між кількістю доступної окремій людині інформації і якістю її подання та можливістю сприйняття людиною. Це явище науковці називають фактором інформаційної лавини. Людина середини XX ст., що пропускала через себе менший потік інформації, скрупульозно вивчала книги, була інтелектуально більш розвиненою, ніж сьогоднішній «хакер», який цілодобово «сканує» Інтернет. Та обсяг знань, необхідних для роботи професіонала, виріс як ніколи, що і визначило перехід від класичної до мозаїчної системи освіти. Сучасні компанії мають потребу не тільки у висококваліфікованих спеціалістах, а й у їхній ґрунтовній компетенції у всіх галузях знань і в тому числі в історії. Тому у ВНЗ сприяють зростанню соціальної ролі особистості студента, формуванню соціально-відповідального громадянина.

Швидкість, з якою студент змушений засвоювати інформацію, зросла багаторазово. Недоліком друкованих засобів інформації є їх малодоступність, повільність розповсюдження, мала кількість у бібліотеках. Тому викладачі кафедри все більше застосовують інформаційні технології, використовуючи аудіо, кіно, відео — оскільки основу процесу навчання становить документальна інформація, архівні матеріали. Коректніше було б говорити про застосування інноваційно-інформаційної технології як системи матеріальних знань і засобів, що використовуються у навчанні, та

способах функціонування цієї системи. Карти, схеми, статистичні дані, графіки, хроніка — далеко неповний обсяг матеріалів, що використовується викладачами під час лекцій та семінарів. Не менш важливою є самостійна діяльність студентів, під час індивідуально-консультативної роботи та семінарів. Розподілені на групи, вони готують у програмі *Microsoft Power Point* мультимедійні презентації, демонструючи різноманітні ілюстрації, фото- і відеоматеріали, портрети, історичні документи.

Застосування згаданих технологій досить ефективно для всіх форм навчання. Не менш актуальним це є для заочної форми навчання та у вивченні вибіркових дисциплін. Коли викладач, є не лише лектором, а диригентом навчальної діяльності студента. Самостійна робота студента з інформаційними джерелами, крім набуття вмінь та навичок, необхідних для подальшої діяльності, дає можливість пробудити зацікавленість у процесі та бажання знати більше.

Вже сьогодні викладачі кафедри працюють над розробками тестових завдань, автоматизованих навчальних курсів та комп'ютерних посібників для вивчення історичних дисциплін у рамках програми. На перспективу плануємо створення мультимедійних додатків, та інтерактивних on-line-дискусій та конференцій. Впровадженню дистанційної форми дало б змогу включити всілякі електронні джерела інформації.

Основна складність у застосуванні нових інформаційних технологій та розвитку системи дистанційної освіти полягає у проблемі базових технологічних елементів, а також у недостатності технічної бази кафедри. Адже вчені відзначають, що зміни, які відбуваються сьогодні в сфері інформатизації, можна назвати революцією в освіті, тому застосування новітніх інноваційно-інформаційних технологій вкрай необхідне.

Л. Я. Новосад, канд. екон. наук, доц.,
кафедра фінансів

ФОРМИ І МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ РОБОТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ»

Розвиток Болонського процесу є інструментом гармонізації систем вищої освіти країн-учасниць і виступає взаємовигідним способом формування єдиного європейського ринку висококва-